

*Lieve Cosyns,
Beeld & Geluid, Amsab-ISG*

De houtsneden van Frans Masereel. Het verhaal van een ontsluiting

In maart 2003 gingen Wouter Steenhaut en Hendrik Ollivier naar de boekhandel en bijbehorende uitgeverij dr. Oprecht, Europa Verlag¹ in Zürich, om er een collectie houtblokken (301 stukken) en galvano's² (386 stukken) van de Vlaamse graficus Frans Masereel in ontvangst te nemen, samen met 33 boeken met zijn grafisch werk. Deze unieke verzameling vond zijn weg naar Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis door de opmerkzaamheid van Guy Droussart, de gelukkige vinder van de blokken, die contact opnam met Joris van Parys, wiens biografie van Frans Masereel – in het Duits vertaald – uitgegeven was in Zürich.

Joris van Parys, overtuigd van het uitzonderlijke belang van de collectie, contacteerde Wouter Steenhaut. Na twee jaar en veel geduld sloot Wouter een akkoord met de huidige eigenaar van Europa Verlag, Marlys Moser en bracht de collectie terug naar Masereels geboortegrond Vlaanderen.

In volgend beeldverhaal kan u zien hoe deze collectie Masereelblokken binnen Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis werd behandeld met als doel dit werk openbaar te maken.

1 Voorheen Oprecht Verlag.

2 Een galvano is een soort cliché voor boekdruk, een elektrochemisch procédé voor het maken van replica's van hoogdruk drukvormen, zoals houtsneden, houtgravures, lodenzetsels. De galvano komt als volgt tot stand: de houtgravure, het gegraveerde blokje zelf,

wordt in was afgeperst. Deze afpersing wordt vervolgens in een galvanisch bad gehangen. Zo krijgt men een kopie in koper of zink van het oorspronkelijke houtblokje. Deze galvanoplastische kopieën kunnen worden verhandeld. Een bijkomend voordeel is de slijtvastheid.

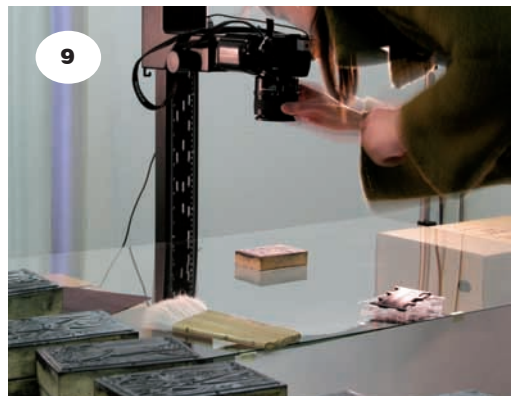

1. Galvano's uit verschillende beeldverhalen in hun originele verpakking.
- 2, 3, 4. De galvano's worden uit hun verpakking gehaald.
5. De oude verpakkingen van de houtblokken en galvano's worden bewaard in hoezen van polyethyleen.
6. De volgorde van de uitgekakte galvano's wordt per reeks vastgesteld aan de hand van kopies van originele werken.

7. Elk stuk krijgt een objectnummer en wordt opgemeten (hoogte, breedte, diepte). Er wordt nagegaan uit welk materiaal en met welke techniek het stuk werd vervaardigd. Deze fysieke kenmerken worden later ingevoerd in de catalogus.
8. Een deel van de galvano's en houtblokken wordt per reeks gesorteerd en verzameld voor de digitale reproductie in de fotostudio.
9. Elk stuk wordt digitaal gefotografeerd. De bewerkte digitale foto wordt in hoge resolutie bewaard in het digitale depot en nogmaals in lage resolutie gekoppeld aan de beschrijving in de onlinecatalogus.
10. Galvano's worden verpakt in zuurvrij papier waarop het objectnummer en plaatsnummer worden genoteerd. De verpakte stukken worden per reeks bewaard in archiefdozen uit zuurvrij karton.
11. Alle informatie over deze blokken wordt ingevoerd in de onlinecatalogus.
12. De collectie wordt tentoongesteld in het Museum voor Schone Kunsten te Gent. De tentoonstelling liep van 21 oktober 2005 tot 15 januari 2006.

